

PREKMURSKI GLASNIK

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
v MURSKI SOBOTI, Aleksandrova cesta 67.
OGLASI STANEJO ZA 1 mm VIŠINE
IN 80 mm ŠIRINE K 1:50

Izhaja vsako nedeljo.
Posamezna številka velja **2 kroni**.

NAROČNINA: ZA CELO LETO — 80 K
ZA POL LETA — — — — 40 K
ZA ČETRT LETA — — — — 20 K
ZA 1 MESEC — — — — 7 K

Ex-králj Karl na Madžarskem i jugoslovenski koridor.

Dne 21. oktobra je ex-králj Karl pálek na vogrsko zemljo stopo. Té pijáni Habšburžanec je iz Švájcarskoga — gde je uživao gostoljubnost švájcarskoga národa, i šteromi je s svojov poštenov rečjov obečao, da več ne de šo na Madžarsko, — je prelomo svojo častno rejč, na areoplán je sjeo i v spremstvu ednoga francuskoga oficira je v Šopron prišao. Zdaj že drugi-krát! 28. márcia je obprvim poskušo nazáj dobiti bliskávo korono sv. Štefana; nej se je posrečilo njemi. Ali té operetno-teatrálne králj ne mirúje; zdaj je drugoč ségno za to drágo korono; drugoč jo ščé na svojo bornirtno i bedasto glávo djásti, i se sejsti v tisti sjáj, v tisto lejpo življenje štero dá stára štefánska korona onim, šteri jo na glavou denejo. Ex-králj Karl drugoč lovi za vogrski prestol, drugoč hváti za tisti národ, šteroga jezik nonč ne razmi.

Mi Prekmurci nemremo mirne dúše glédati to pustolovščino brezpejneznega bivšega našega vládarja; nás tá brezvestna njegova politična špekulácija interesira iz politični i verstveni rázlogov.

Cilj habšburške politike je nazáj postaviti tisto gnjilo Austrijsko monarhijo, šteroj smo mi skoz dugi stolet robi bili; gorzazidati pálek tisti zlátni králjevski tronuš, šteri je počivao na hrbti slavonski národaj. Károly ščé, da bi ga národ i v njegovej monarhiji pálek pozdravili v 9 različni jeziki, kak so inda na kolena spadnoli, i kričali njemi različni národ i v 9 različni jezikaj: Ave Caesar! Králj Vogrov, Srbov, Horvátov, Slovencev, Bošnjákov, Románov, Čehov, Nemcov i Talijánov. Pozdrávlamo Tebé, i merjémo za Tebé, Ti degenerirani králj iz bože milosti i národne volje!

Dejstvo je, da bi habšburška politika včasi ségnola za tiste kráje, štere je po trianonskoj mirovnoj pogodbi izgúbila. S cejlav silov bi se vrgla na naše severne granice na Bánát, na Báčko na Medju- i Prekmurje, i bi lúdstvo nazáj spravila v svoje škrample. Dejstvo je tudi, da v toj habšburškoj i spoj v danéšnoj madžarskoj politiki glávno rejč májo generáli, grofi i púšpecke, šterim nikak ne diši po bojni se širéči demokrátски dúh, šteri za človeka pripozna tudi prostega človeka-delavca. To je vzrok, da ednoga slaboga Habšburga ščéjo, ár je samo pod nedelavnim králjem mogoče njihovo brezskrbno, lejpo, bogato življenje. Pomislmo si zdaj, ka bi se cejli té vogrski magnátsko grofovski sistem prek-spravo v Prekmurje, i bi mi pálek naše

lejpe dúševne i telesne moči žrtvovali za tújinske interese.

Či glédamo malo bole globoko, i druge reči vidimo. Znáno je, da zaradi tej karlistovski dogodkov je cejli železniški promet z vogrskim orságom prekinjen, da so granice strogo zaprejte itd. itd. Vsigdár smo kričali, zakaj so granice zaprejte, zakaj ne vozi tá naša edina prekmurska železnica v Murski Soboti? Zdaj vidimo, ka z politični vzrokov se to nemre zgoditi. Zdaj vidimo, ka ránč tisti Vogri, šteri nam nebésa obečajo so krivi, ka se nam tak zgodi. Tá vogrska irredentna politika je kriva, ka se človek samo skoz Zágreba i Gyékényeša lejko pela na Madžarsko, či glih ka je pred nami té orság. Pa to de tečas trpelo, dokéč se tam prek ne napravi réd. Ár té národ nede mirúvao či de tam Karl, ali Horthy ali šteri-štéč napnjeni magnát ali grof. Tú radikálno operácijo trbej izvršiti. To je pa samo tak mogoče, či tiste države, štere so na rúševinaj stáre monarhije nastále, zdaj v tom kritičnom časi vkúpstopijo i na vóke onemogočijo to brezpametno delo Vogrskoga orsága. Za nás je tú v prvoj vrsti vážen jugoslovenski koridor.

Ka je to koridor? Koridor je zvéza Jugoslávije z Čehoslovaškov. Koridor je smrt íredentne madžarske protidemokratične politike. Koridor je predpogoj mira v Srednjoj Evropi. Koridor je gospodársko bláženstvo Prekmurja! Koridor za Prekmurje znači to, ka krúh za vsakdenéšnji život.

Vogrski orság je kak klin med Čehoslovaško i Jugoslávijo. Že leta 896, gda so Vogri na danéšnjo njihovo domovino prišli, so glédali na tom zapádne vlásti kak Francozi, Italijani i drugi, naj samo ostáne Vogrski orság na tom mestu, ár tak ne do se mogli združiti severni i južni Sloveni v edno močno državo. Vogrski orság v svojoj hištoriji je drugo nálogo nej meo, kak na poti státi vsakšemi takšemi združénji, kak močna stejna státi proti Istoki v obrambi Zapáda (nyugat). To svojo nálogo je tudi izvršo. Ali zdaj, gda so se Slováni v Srednjoj Evropi oslobodili i so sami svoji gospodári, druga mogoča stopnja je slovenske evolucije samo združénje severni i južni Slovánov. Vogrski orság več nema nikše dužnosti v svetskoj hištoriji, pa zdaj gda vidimo, ka edino té máli orság zban-túje mir, i da na vsakši njegov nájménši namigaj v sosedni državaj se razburijo dúše i se orsačko ravnotežje potrese, je priličen čas, da se napravi té koridor, v

šterom bi se združili severni i južni Slávi, Austrija bi odtrgana bila od Vogrskoga orsága, i bi doségnoli tisto ka je nájveč, to je mir. S tem koridorom bi se oslobodilo i združilo z Jugoslávijov tisti 200,000 Horvátov, šteri zdaj živéjo med Rábo i Duno. Eden tao toga koridora pri Duni bi spadno pod Čehoslovaško, drugi tao pa z glávni mestom Szombathelyom pod Jugoslávijo. Pomislmo si zdaj na naš gospodárski položaj, či smo mi zvézani z Čehoslovaškom, i preko Szombathelya s cejlav našov domovinov. V večini so v tom koridoru stanovnici tak Slováni, kak Horváti, Slovenci okoli Monoštra, Čehi i Slováci, pa záto za tiste maloštevilne Vogre, šteri so v tom koridoru je nej žao, či znáno to, da so tej samo tam kolonizirani, naj preprečijo združítev Slovánov.

Z našejstráni samo konštatiramo. Nigdár nede mira, dokéč de Vogrski orság gorionjeno svojo stáro nálogo izvrševao; nigdár ne de zdravo Srednje Europsko tejllo, dokéč se té klin ne odprávi stráni. Dužnost je zdaj mále antante, naj energično dela. Mi Prekmurci pa nej samo ka želemo i zahtevamo, naj se dojrachuna s Karlom ali sličnim habšburškim, grofovskim, proti demokrátским madžarskim režimom, od šteroga v interesi naše bodočnosti i sploh v interesi mira i réda nanč čúti neščemo, nego tudi, naj se iz té lekcije vzeme slednja konsekvencia, i se napravi zvéza s Čehoslovaškom i Jugoslávijov.

Naj bo koridor odgovor madžarskim karlistom-grofom!

Si vis pacem, para pacem!

Karlovo puč na Madžarskem.

V edni zádnjih numeri smo pisali, ka Madžarska špila s svojov usodov. To se je potrdilo po komaj 14 dneh, odkar smo pisali, zdaj, gda je že bilo na tom, da jugoslovánske, čehoslovaške in romunske čete zasédejo Madžarsko in jo navči, ka je nej bila svetovna vojna zatogavolo, ka bi lejko Madžarska pálik ogrožala mir v Evropi in pozábila na to, ka je v bojni bila premágana.

Eno pa je Karlovo puč meo dobro, to ka se je skupna vola male antante, Jugoslávije, Češke in Romunije pálik sijajno posvedočila. Kak eno bitje so vse te države skupno nastopile, skupno mobilizirale in skupno zmágale. Tudi v veliki antanti, v šteroj so se tudi že diferencije vópokázale, je zmágala skupna vola, enotnost. V poglédi Habsburgov in Madžarske pa so imele i mála antanta in velika iste cile: Madžarska tudi se more ščista pokoriti mirovnim kontraktušom, nači tá država zgine iz zemlevida.

Na etom mestu na krátko opišemo, kak se je Karlovo puč začno in kak se je dozdej razvilo.

Grof Bethlen, ministerski predsednik madžarski, je pred pár dnévi meo v Pečúhi govor, gde právi, ka je Karl právi krao Madžarske, ali za ednok ešče nemre nastopiti svoje vláde. To je bila slabo prikrita uvertura k naslednjim dogodkom, iz štere se vidi, ka je Madžarska vláda za Karlov prihod znála in ga pripravila. Korážíjo in vüpanje jim je dála beneška konferencija.

V pétek, dné 21. t. m. je na ednok prišao ekskroa Karl v Šopron. Do tegamao je bivao v Švájci. Po poskusi o vüzemski svétki letos, gda je Karl prvič skušao dobiti vládo v Madžarski v svoje roke, je obečao Švájci častno besedo, ka nede več meo posla z politikov, pa túdi nede zapüstio Švájce brezi dovoljenja vláde. A on je mislo, ka častna beseda nije za krále, túdi či so nej več králi po voli lüdstva. 21. t. m. je na skrivnom z aeroplánom zapüstio Švájco in odišao z ženov, Zito v Madžarsko. Z aeroplánom so na tla stopili pri Šoproni na posestvi grofa Cziráky-ja. Pa so ga že čakali ništerni grofje, oficirje in ga sprejeli, ženske in deklina so njima dále šopke. Karl se je njim zahválio s pár rečmi, ár nevej madžarski, pa je nej dugše gučao. Tri lejta je meo dosta cajta v Švájci, ka bi se navčio madžarski, či šče tam lüdstvo ládati in gučati, ka so Madžari: moj národ. A nanč toga je nej včinio.

Vojska v Šoproni, gde je bio komandant generál Hegedűs, je prestopila na strán Kárla. Pridružili njim so se túdi dve kompaniji avstrijski oficirjev in vojakov in ništerni domáči lüdjé. Komando nad temi lüdmí je prevzeo major Osztenburg. Vküper s Karlom so bili túdi Rakovszky, šteroga je ekskroa imenüvao za ministerskoga predsednika svoje nove vláde, v vládo so túdi stopili grof Apponyi, grof Andrássy, dr. Grátz in polkovnik Lehár.

S temi lüdmí in četami je Karl začno maširati proti Budapešti. Madžarska vláda je včasi mejla svojo sejo in sklenila, nastopiti proti ekskráli, ár ne sme prevzeti ládanje. Poslála je vojsko proti Karli pod komandov generála Pavla Nagy-ja. Karlove in vládne čete so vküp prišle pri Ácsi, blüzi Budapešta. Bitka je bila krátka, Karlova vojska je razgnána in se je razpüstila.

Ka je lüdstvo samo bilo proti Karli, se vidi iz toga. Kak se je Karl s svojov vojskov pelao po železnici proti Madžarski, so kmetje blüzi Györa železnico razdrli, ka je vlák nej mogo naprej pelati. To lüdsko volo, pa volo velike in male antante je túdi budapeštínska vláda uvidela, pa je nastopila proti Karli.

Kak je Karlova vojska bila razbita, so njega in njegovo ženo ujeli, so jiva zaprli v klošter v Tatatóvároši. Od tistec so jiva odpelali v Tihany, gde čakata sodbo.

Včasih, kak se je zvedlo o prihodi Karla na Madžarsko, so zastopniki Angleške, Francuske in Itálie pri budapeštínski vládi gorstopili in povedali, ka ne dovolijo Karlove vláde, pa ga morejo iz Madžarske stirati. Italija je túdi vöpovedala, ka de zdaj revidirala beneški dogovor, pa nájbole gvüšno Madžarska túdi zgübi ešče Šopron, kak se je za njega zglihala z Avstrijov v Benetkah. Zastopniki mále antante, Jugoslávije, Čehoslovaške in Romunije so túdi včasih prišli in povedali, ka je za nje povratak Karla na madžarski prestol zrok bojne. Madžarsko lüdstvo samo je pokázato svojo krepko volo, ka ne dovoli Habsburga na tron, ár je pod njegovo vládo preveč trpelo in so lejko živelí samo grofje, magnáti in oficirje. Nájoprvm je nájbole močno nastopila proti tomi stranka málih vértov. V Avstriji so se delavci in kmetje oborožili proti Karli in njegovim soldákom. Madžarska vláda, štera je gvüšno bila za Karla, je vse to videla, pa je proti svoji volji nastopila proti ekskráli in špilala komedijo.

Zvün toga je mála antanta mobilizirala in poslála svoje vojáke proti madžarski granici. Pri nás je, kak pišejo, mobiliziranih 7 divizij.

Za ednok je Karlov puč ponesrečen. Nastáne pitanje, kak de se omogočilo, ka nede Karl in Madžarska več motila mir v Srednji-Europi. O tom sta velika in mála antanta že sklenila in zahtevala od Madžarske sledéče:

Madžarska more vse Habsburge za navke od trona odstaviti, pa lüdstvi z votumom dati pravico, ka si zaberé vládo. Ni eden Habsburg ne sme več sésti na tron Madžarske.

Ekskrála Karla se more prepelati iz Madžarske, mislijo, ka de nájbogše, či ide v Južno Ameriko.

Madžarska vojska se more razorožiti. Imeti sme le telko vojakov, kelko nej je dovoljeno v trianonskom kontraktuši.

Madžarska more túdi pláčati vse stroške za našo mobilizácijo.

Madžarska vláda je dála zaprejtí vse one, šteri so Karli pomagali, Apponyija, Andrássyja, Rakovszkyja, Hegedűša, Lehára, Osztenburg, dr. Grátza in drüge. Ništerni so vüjšli, ništerni so že v aresti gde čakajo svoje sodbe.

Vüpamo, da de nekda velika in mála antanta ednok končala Karlovo vprašanje, pa túdi

madjarsko spoj. Nesmej se dovoliti, ka bi nigdár nej bilo mira v Europi zavolo enega človeka, či glih bio kralj, pa túdi zavolo ene držáve nej, či túdi je Madžarska. Preveč smo trpeli v vojni, pa nam trbej mir.

NOVICE

Dén Jugoslovenske Matice. Podružnica Jugoslovenske Matice v M. Soboti prirédi na dén »Jugoslovenske Matice« — to je ob priliki prve obletnice podpisa rapalske pogodbe, — dné 12. novembra t. l. v vsej prostoraj »Dobrai« velke plesne veselice združeno z srečolovom, šaljivov poštov, tekmov za lepoto, serpentinskih bojnov itd. Vsakšemi so poznána nasilstva, pregánjanja i požiganja, šterim je izvrženo preko po milijona naši najzvednejši bratov sester v škramplaj italjanskega barbárstva. Té dén pa nam nesmej biti samo kak žalosten spomin, nego ráj močno vüpanje v bogšo bodočnost našega potlačénega národa. Záto je dužnost vsakšega, šteri se čüti za Jugoslována, da s svojov udeležbov počasti to našo prvo prireditelja pa s tem pokáže, da zná ceniti i poštvüvati svojo lástno krv, i ne dopüsti da bi ista pod bremenom grozni dejanj našega zavratnega sosida obnemogla. Oni, šteri se nemrejo udeležiti na toj veselici, prosimo naj pošljejo penezne dáre na podružnico Jugoslovenske Matice v M. Soboti.

Novi občinski sosvet v M. Soboti. Vláda je imenüvala novi obč. sosvet v M. Soboti. Gerent ostáne g. policijski nadkomisár Puš. V sosvet so imenüvani gospodje Antauer, posestnik, Barbarič, posestnik in trgovec s siljem, Brumen Ludvik, trgovec, dr. Černe, fiškáliš, Dobrai, hotelir, dr. Glančnik, zdravnik, Horvat, mehaniker, Hupka, inženir, Koder, kr. notár, Kološa, čevljár, Prelog, davčni upravitelj, vsi iz M. Sobote. V sosveti so zastopani vsi stanovi, pa jih čaka dosta dela v prid Murske Sobote.

Napád v Murski Soboti. Pri ledavskem mosti sta preminočo soboto dvá sobočkiva fanta napádlá enoga voznika, kak je s koli pelal v M. Soboti. Ščela sta mu peneze odvzeti. Voznik je enega napádalca udaril s sekericov malo po glávi, pa je fant spadnol in obležal, drügi je odbežal. Zdaj sta že obá aretirana in zaprejtiva. Kak se je zaznalo v Soboti v tom napádi, so ništerni dolžili vojáke, ka so oni té napád napravili. Či bi se nej posrečilo napádalce ujeti, bi vojáki po nedolžnem trpeli té očitek.

LISTEK.

Veselični davek

po tar. post. 99/a taks. zak. z dne 27. 6. 1921, Služb. Novine kr. SHS št. 152, Ur. 1. za Slovenijo kos 100 št. 259.

VI.

Plačevanje davka.

A) Redno se plačuje veselični davek neposredno pri davčnem uradu v gotovini. To velja posebno za vstopnice za katere se mora že ob priliki žigosanja plačati od celega zneska žigosanih vstopnic veselična taksa. Nedopustno je kreditiranje takse. Pačpa ima stranka v slučajih, kjer se niso prodale vse taksirane vstopnice, pravico zahtevati povrnitev plačane takse od neprodanih vstopnic. Sezonske in abonement-karte, ki upravičujejo k prireditvam v eni sezoni ali k gotovi vrsti prireditve, morajo se istotako žigosati in v naprej plačati takso od celega za sezijo ali abonement plačanega zneska. Kjer se abonement plačuje v obrokih, je dopustno, da se plačuje taksa od vsakočasno vlačanih obrokov, na vsak način pa pred priredit-

vijo dotičnih predstav. Za državna gledališča veljajo posebna določila (odst. 52, 53 čl. 47 taks. prav.).

B) Kjer se pobira vstopnina brez vstopnic ali prostovoljni prispevek ali samostojno ali poleg vstopnine ozir, vstopnice, se izračuni taksa na podlagi zahtevanih seznamov in se mora takoj drugi dan plačati pri davčnem uradu oz. pri oddelku fin. kontrole, že jo ne pobere državni organ takoj ob priliki kontrole dotične prireditve.

C) Klubi in društva morajo plačati 24 ur pred prireditvijo veselično takso pri davčnem uradu od letne članarine.

D) Pri prostem vstopu se na podlagi ugotovljenih in naznanjenih podatkov izračuna povšalna taksa, iznos te takse priobčuje prirediteljem veselice in se mora na ta način ugotovljena taksa nemudoma uplačati pri dotičnem finančnem oblastvu, ki je ugotovil višino takse. Povšalna taksa izračuna se lahko tudi za gotov lokal za nadaljne predstave, v katerem slučaju se pa mora plačati takoj v naprej določena taksa 24 ur pred prireditvijo vsake naslednje prireditve. Povšalna taksa plačuje se tudi lahko za en teden, za en mesec itd. naprej. Odmero in pobiranje izvrši davčni urad, v krajih, kjer pa ni davčnega urada, oddelk fin. kontrole.

VII.

Kazenska določila.

1. Kdor ne vodi seznama o vstopninah brez vstopnic ali o prostovoljnih prispevkih, ali ga vodi netočno ali z neresničnimi podatki, se kaznuje po pripombi 1) k tar. post. 99a z globo od 500—5.000 D. (2.000—20.000 K).

2) Klubi in društvo, ki prirede zabavo, preden plačajo takso ali, ki ne naznanjajo v mesečnih rokih podatkov o vstopu novih in izstopa starih članov, kaznujejo se po toč. 61 čl. 47 taks. prav z globo od 20—2.000 D. (80—8.000 K).

3) Ista kazen zadene vstop s plačano vstopnico k zabavam brez poprej plačane takse in večkratna uporaba iste vstopnice. Kot večkratna uporaba smatra se pri podjetjih, ki prirejajo več predstav na en dan, posebno tudi če se pri vstopu k zabavi ne odtrga kupona.

V slučajih 1—3 je višina kazni odvisna od števila povratka v kaznivo dejanje, v slučaju 3) tudi od števila netaksiranih ali večkrat uporabljenih vstopnic.

(Dalje prih.)

Štatárium na Madžarskem. Madžarska vlada je vórazglásila štatárium v Budapešti i krajini proti hüdodejstvu, rovaranju proti državi in razžaljenja veličanstva. Mi bi samo to radi znali, što pride na priliko zavolo razžaljenja veličanstva k štatárialistični sodbi? Oprvim perse Horthy, Bethlen itd. Torej vsi madžarski voditelji, ki so »vu iméni ogrskega krála« ládali v državi, zdaj so pa z orožjem stírali lástnoga krála in zaprli. Ali Károl s svojimi lúdmí, šteri so se vúpali iti proti veličanstvo Horthy-ja,

Na naslov gradbene sekcije. Že lansko leto sem enkrat v daljšem članku v našem »Prekmurškem Glasniku« napisal prošnjo na zgorajšnji naslov v zadevi naprave in spopolnitve orijentacijskih tabel oziroma napisov na raznih potih in križiščih v Prekmurju v tem pogledu, da se povsodi na teh tablah označi tudi razdalja v kilometrih od enega kraja do drugega! Take nad vse umestne in praktične označbe zapazil sem pri svojih peš-potovanjih čez Slovenske gorice proti Prekmurju, osobito v ptujskem okraju. Taka označba razdej je za potujočega človeka velike važnosti in vrednosti. Pa ne samo za potujoče počee, gotovo za vse ono, kar se po cesti iz kraj v kraj premika: vozovi, kolesarji, avtomobili. Sedaj se nam obeta izpolnitev te že lansko leto v našem listu izražene želje. Gradbena sekcija ima pripravljene vrlo lepo izradene take orijentacijske table. Pa kakor sem kradomice opazil, so te table določene le za dolnjelendavski okraj. Sobočki okraj ima že nabite prav mične orijentacijske table iz pločevine. Na te že obstoječe table naj se naslika z barvilom — da bo trpežno — še kilometerska razdalje iz kraja v kraj, pa je! Vsemu občinstvu bo s tem zelo ustrezno in narod bo hvaležen v poštevh prihajajočim faktorjem za to napravo. In tako smo se v Prekmurju zopet z majhnim korakom približali napredku! Veritas.

Novi Češki drobiž. V Českoslovaškoj kovnici se bijejo drobni penezi po 20 i 50 fil. i po 1 kroni.

Kakša bo letošnja zima? Kak známo, je letošnje leto bilo prav vroče. Jesen je že tudi tu i nam kaže, da je istina, ka vroče leto sledi mrzla zima, oziroma, da čem vekša hica po leti tem vékši mráz je po zimi. To so že opazovali več let i so spoznali, da je tak. Či je pa huša zima, bole trbej kúriti ali gde naj vzememo drva?

Česko—rusoska pogajanja. Rusoski list »Novi Mir«, ki izhaja v Prági javi, da je česko-rusoska trgovinska pogodba že telko, kak podpisana. Vúpa se pa, da se v dvema tjeđnoma bo to zgodilo.

Doprni kep (mellkép) bivšega krála Károla je najšla marburska policija za ednim grmom na Magdalenskoj vilici. Kak i odkéc je ta prišeo te kep, je neznano! — Ali mislimo, da je z aeroplánom príleteo s Švicarskega in ščé gorzburkatí mariborske madžare (tiste, šteri so tam zaprti).

Ratifikácija mirovni pogodb v Ameriki. Amerikánski senát je ratificirao mirovno pogodbo z nemčijov z pridržkom, da se bodo zjedinjene države dále zastopati v reparacijskoj komisiji; v drugi mednárodni komisijaj pa samo z dovoljenjom senáta. Senát je ratificirao tudi mirovno pogodbo z Avstrijov i Madžarskov.

Prekmurški tajniki. Začasna namestitév občinski tajnikov v Prekmurju je po sledečem: Balažič Franc iz Odranc v Velike Dolence, Erjavec Mihael iz Bratonec v Bodonce, Horvat Albert iz Beltinc v Čentibo, Horvat Jožef iz Bogojine v Kuzdoblanje, Horvat Pavel iz Bratonec v Dobrovnik, Horvat Jožef iz Črenšovec v Fokovce, Maučec Danijel iz Dolnje Bistrice v Pečarovce, Puhar Franc iz Bogojine v Bankovce, Sömen Matija iz Brezovice v Gaberje. Tivadar Štefan iz Turnišča v Hodoš, Grah Alojzij iz Motovile v Bakovce, Hodenjak Jožef iz Gor. Slaveč v Mačkovce. Kerčmar Žiga iz Sebeborca v Dolino, Koltaj Štefan iz Prosenjakovca v Pertočo, Majc Franc iz Pertoče k Sv. Jurju, Ošljaj Jožef iz D. Lendave v Dolno Lendavo, Poglič Jožef od Sv. Jurja v Nedelico, Perša Franc iz Kroga v Kobilje, Svetec Adalbert iz Somorovca v Domanjšavce, Viktor Šohar iz Rankovca v Gornje Petrovce, Franc Talányi iz Brezovca v Križevce, Franc Titan iz Kroga v Bratonce in Vogrinčič Anton iz Ropoče v Kančovce.

Tolvajija. Preminočo soboto na večer je bilo okradjenih v bauti Hirschl Ane v M. Soboti 1100 K. Osumljena je služkinja, štera je služila pri Hirschlovi, pa so jo orožniki zaprli.

Napád. V pondeljek sta napádlá dvá cigána sodnega eksekutorja Šimoniča iz Murske Sobote blizu Cankove in sta ga lejko ranila. Orožniki so cigána aretirali in odpelali v arest v M. Soboto, gde sta bila kaštiganiva, sakši na pět dni aresta.

Tatvina. Dné 19. okt. sta bila pred tuk. sodiščem obsojeniva pojba Vrečič Franc in Hašaj Jožef, obá iz M. Sobote, vsak na 1 dan zápora, zavolo ka sta krádnola meseca septembra v Máli kaniži grozdje.

Tatvina. V noči na 21. okt. 1921 so neznáni tolvaji iz zaklenjene hiše odnesli več oblek in čevljev. Skupna škoda znaša 5000 K, iz hiše Ludvik Gumilára iz Murske Sobote, v tem ramu je spal Ludvik Gumilár sam, a ni čúo, da bi mu tolvaji to včinili. Čúo je samo neki šumátanje.

„Automobilna prometna d. d.“ v Ljubljani opozarja na današnji glas, oglasom katerega se je preložil ustanovni občni zbor na 10. novembra t. l. Novi auto-vozovi so dospeli v Ljubljano in so že v prometu na progí Ljubljana—Celje ter vzbujajo splošno pozornost. Ostali vozovi bodo dospeli še tekom toga leta in se bodo dali v promet na ostalih projektiranih progah. Ker poteče podaljšani suskripcijski rok že v kratkem, je priporočati, da v poštevh prihajajoči krogi pridno sežejo po delnicah. Prijavo sprejema še do 5. novembra t. l. vodstvo družbe v Ljubljani Šelenburgova ulica 7/11., soba št. 44.

Vsem orožniškim postajam! Dne 24. 9. 1921. našli so na obrežju Mure v občini Mursko Središče moško truplo, ki ga je prinesla voda. Po vsej priliki se je morala ta oseba pred daljšim časom utopiti. Opis trupla: starost 35—40 let, velika glava, na spodnji čeljusti manjka en zob, svitli lasje, podoljgasto lice, brada okrogla in nebrita, redke brke, velik nos, telesna višina 150 cm, truplo je bilo oblečeno v bele »Pejačevičeve« hlače in črni suknjeni suknjič. Ugotovite, dali je neznani utopljenec mogoče izginil iz tamkajšnjega področja ter v pozitivnem slučaju o tem semkaj poročajte. Vodja urada: Lipovšek s. r.

POLITIČNI PREGLED.

Jugoslávija. Parlament je bio odprejti 20. t. m. — Pašič je včasih odpotúvao iz Pariza v Beograd, kak se je zaznalo prihod Karla Habsburg v Madžarsko. Po vseh mestaj Jugoslávije bili so volki gyülejši, vkúpzaváni od vseh partáj, zavolo Karl Habsburg. Cela Jugoslávija tirja ostre nastope proti Madžarski. — Poslanci tirjajo, ka se more revidirati poslovanje sekvestrov in dvorskih na veleposestvih v Prekmurju.

Románija je mobilizirala ob granici proti Madžarski 80.000 vojakov.

Čehoslovaška je tudi mobilizirala proti Madžarski.

Švica je sklenola, ka se Karl Habsburg, njegova žena Zita in vsi njuvi spremljevalci iztirajo iz Švice. Nesmejo se više tja vrniti. Samo njuva deca more ešče na dale v Švici ostáti.

V Nemčiji je ministerium dr. Wirth odstopil, ár je antanta raztálala Gornjo Silézijo tak, kak je na kvár Nemčiji. Dr. Wirth je sedaj vkúpestavil novi ministerium.

Na Portugálskem je bila preminoči teden revolucija. pa so dosta ministrov ubili. Sestavili so novo vládo in upelali, kak novine pišejo, boljše-viško revolucijo.

ŠOLSTVO.

Imenovanje: Hočevár Ciril, učitelj v Studencih je pridelen za učitelja v Murski Soboti.

Stvarne šolske potrebščine državnih osnovnih ljudskih šol v Prekmurju. Višji šolski svet je nakazal za stvarne šolske potrebščine na državnih osnovnih šolah v Prekmurju za čas od 1. junija do 31. decembra 1921 znesek 88.300 kron.

Podpora verskim šolskim občinam v Prekmurju. Višji šolski svet je nakazal podporo za verske šole znesek 90.000 kron in sicer:

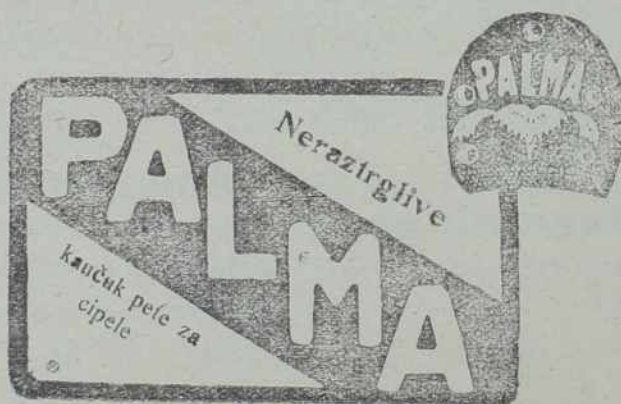
za rim. kat. šolo v Cankovi	znesek 10.000 K
za » » » v Pertoči	» 5.000 »
za » » » pni Sv. Juriju	» 12.000 »
za » » » v Martjancih	» 8.000 »
za » » » v Gor. Lakošu	» 12.000 »
za » » » v Ižakovcih	» 5.000 »
za » » » v Dobrovniku	» 20.000 »
za » » » v Dol. Lendavi	» 18.000 »

Obrtno-nadaljevalna šola i naši vajenci. Od te šole smo že pákrát pisali, ali dozda nega nikšega uspeha. Ne vejmo, zakaj neščejo posluhnoti tičeči gospodje naše prošnje, pa je tá šola res nájvažnejša med vsejmi drugimi, ár vsej nás je hasek, či šolane i razmete pomočnike bomo meli. To je prevido tudi sam vajenec Kohn Šamu, ki stávla naš Glásnik, večkrát z mnogimi napákami, ali to je nej čúдно, on je komaj 5—6. razredov vesničke ogrske ljudske šole spuno, to je vse, či pa zdaj žmetno čté slovenščino — rávno nej nájpšše pisáve —, se lejko razmi. Záto je on zdaj bio prisiljeni pisati edno notico, v šteroj zahteva obrtno-nadaljevalno šolo i naprej prinesé vzroke, za šteri volo je tak potrebna tá šola. To je lejpa ideja od njega. Mi se pa troštamo, ka njega prve posluhnejo merodájni krogi, kak pa nás i v tom vúpanji objávimo njegovo notico tak, kak je on sam napisao, nastavo i korigiro:

Obrtno nadaljevalno šolo! Že dugo časa prosimo to obrtno nadaljevalno šolo, štero bi nam vajencam (inašam) jáko potrebno bilo, ár smo že večkrát prosili pa smo nej dobili. Kak je to? Ár vse mámo, šolo in učitelje samo, da nekaj potrebne materijála trbej. Pa je to nam preveč žmetno, preveč žmetno, da v šolo ne hodimo, ár je nemamo pa stem bi nam dosta dobroga včinili, državi i nam, da bi znás navčeni dobri strokovni delavcov bilo, pa nej tak brez šole. Učenska tri lejta nam friško doj pritečejo kak tri dni pa nika nemo znali, meister nás odpošlje kak brez-pametne pomočnike, pridemo v túhinske orságe ali váraše pridemo v delavnice delať pa mo glédali, kak tele nova vráta, da nika nemo znali, da de nás sram povedati, da smo z Prekmurja pa nás zgonijo, da po tákšem si svoj vsagdenéjši krúh nemremo zaslužít. Záto prosimo Okrajni šolski svet, da se náj poskrbi za nás vajence in či nej zakaj? To je preveč čúдно, da v indašnjem cajti vsigdá i sepovsédi bilo i jeste samo ráńč tú v Prekmurju nega i mi moremo zádnji biti. Prosimo na to notico odgovor!

Kohn Šamu,
črkostavski vajenec.

Opravičljive šolske zamude. Učenci in učenke so ves čas svojega šolanja dolžni redno pohajati osnovno šolo. Te dolžnosti so opravičeni: 1. otroci, ki hodijo v kako višjo ali strokovno šolo; 2. otroci z zdravniško dokazano telesno ali duševno boleznijo ali hibo, ki ovira njihov obisk šole ali sicer onemogoča udeležbe pri pouku; ti se oddajajo v socialno skrbstvene šole, oziroma v tozadevne specialne zavode. Šolske zamude se računajo poldnevno, učitelj upraviči samo tiste zamude, ki so nastale iz zakonito upravičljivih vzrokov, a neopravičene dostavlja okrajnemu šolskemu nadzorniku. Za opravičljive zamude veljajo vobče: 1. otrokova bolezen, 2. z nevarnostjo prenosa združeno obolenje oseb, ki stanujejo z otrokom v istem gospodarstvu ali po okoliščinah v isti hiši; 3. bolezní staršev ali drugih domačih, če je otrokova postrežba potrebna; 4. smrtni ali drugače izredni slučaj i v družini ali v sorodstvu. 5. slabo vreme, ki bi ogrožalo otrokovo zdravje; 6. nemo-

goča pot. Poraba otroka za domača, poljedelska ali obrtna dela ni opravičljiv vzrok. Za neopravičene zamude se kaznujejo roditelji, odgovorni varuhi ali oni, ki jemljejo otroka v službo ali na delo; in sicer za prve tri dni v šolskem letu z opominom, a potem zglobo enega dinarja za vsaki šolski dan; za daljših 30 dni se globa zviša na 3 dinarje dnevno, ako pa otrok še po tem času ne hodi v šolo, se mu sodnijsko postavi varuh. Učenčevim roditeljem, ki plačujejo pod 15 dinarjev neposrednega davka, se denarna globa lahko izpremeni v zaporno kazen. Na kazenske razsodbe gre še posebej 5 dinarjev kolek, ki ga plača kaznovana stranka. Šolsko kazen izreka okrajni šolski nadzornik. Starši se še enkrat pozivajo, da šolo-obvezne otroke redno pošiljajo v šolo, da se izognejo neljubim posledicam.

Popisovanje drž. posojila. Kapca: Melhior Ranteš, nadučitelj 800 K; Dolnja Lendava: Golob Franc, voditelj 800 K, Gita Baloh, učiteljica 400 K, Mirko Klanjšček, učitelj 400 K, Josip Birsa, učitelj 800 K, Ludovik Seči, učitelj 800 K, Olga Seči, učiteljica 400 K, Janez Sep, učitelj 400 K, Adela Sep, učiteljica 400 K, Ivanka Runovec, učiteljica 400 K; Melinci: Leon Cepuder, učitelj-vodja 2500 K, Marija Cepuder, učiteljica 2500 K; Dolnja Bistrica: Marija Vranjek, učiteljica-voditeljica 1000 K, Mira Kveder, učiteljica 600 K; Dolnja Lendava: meščanska šola: Josip Gorišek, ravnatelj 800 K, Anica Kolarš, strok. učiteljica 400 K; Šalovec: Aleksander Flisar, nadučitelj 400 K; Petešoveci: Rihard Kolarič, nadučitelj 1000 K; Dolnji Slaveči: Franc Možina, učitelj-vodja 1000 K; Gabrje: Nikolaj Flisar, nadučitelj 400 K, Ana Sombathelj 400 K. (Dalje prih.)

GOSPODARSTVO.

Seno.

Letošnja suša je veliki kvár učinila povsod. Jesenski pridelki so bili máli, na ništernih mestaj sploj nikaj so ne pripovali. Nega kuruze, nega krumpišov, repe, zelja in drugo. Najbolje pa je kvárna živinoreja, ár na jesen nikaj nej bilo otave. Kmetje, šteri se pečajo z živinorejo, z obupom gledajo v bodočnost, kak do mogli krmiti svojo máro, štero njim edini hasek dávlje. Ništerni so nonč telko nej pripovali sená, ka bi si mogli obdržati ono máro, štero nujno trebajo pri svojem vertüvanji za vožnje, gnoj. V tom pitani grozi katastrofa.

V tom poglédi je gvüšno ena najbolj kvárna pokrajina naše Prekmurje. V goričkih krájih je znáno živinoreja tista, kak lüden edin hasek dávlje. Zemlja je slaba, pa pripovajo silje komaj telko, ka malo domá májo. Vékši tao pa morejo iti čez poletje kak Slavončarje na delo, ka si prislüžijo silje za svoj strošek. Máro pa povajo, ka jo oddájo in s tem pridejo k penezam za porcijo, gvant, obüteo in potrebščine, štere trbej za peneze kupiti.

Süša pa je rávno v teh krajih ščista uničila seno. Nega tolíko, ka bi si krmili preko zime ono máro, štero njim trebej za vertüvanje. Polágati nemajo nikaj, gde so pripovali više silja, do polágali silje, koruzo in drugo. Na goričkem pa nonč tega nemajo.

Nujno trebej toj katastrofi, kak gvüšno pride, nasproti iti. Trebej omogočiti, ka lüdstvo do sená pride. Tü pa nemre si lüdstvo samo pomágati, pomoč njim trebej od držáve. Držávo more organizirati naküpitev seno, pa ga spraviti na goričko. Seno se dobi na Madžarskem, gde so ga nekaj više pripovali, tüdi v Austriji in v Itáliji ga májo. Držáva naj bi dognála, kelko sená de trbelo za nás, pa jo naj spoküpi in na dopošlje, toj radi pláčamo, samo ka seno dobimo.

Brezi té pomoči pride gvüšno katastrofa, štera de tüdi držávi v kvár. Od trgovcev ga nemremo kupiti, ár ga drágo držijo, pa ščejo našo nesrečo vöponücati.

Apeliramo na g. okrajnoga glaváta pa na potovanega učitelja g. Vojska, ka včasih to žmetno pitanje rešijo in nam pomágajo.

POZOR KMETI!

Imam večjo množino dobrih sliv za žganjekuho od lanskega leta za prodati ali zamenjat za zrnje. Kdor želi slive kupiti ali zamenjati za zrnje, naj se takoj oglasi v gostilni **Alberta Horvat** v Gornji Radgoni.

Odvetniškega uradnika

sprejme s 1. novembrom 1921
Odvetnik dr. Slavko Vesnik
v Murski Soboti, Lendavska cesta 61.

AUTOMOBILNA PROMETNA

D. D. v LJUBLJANI.

Ustanovni občni zbor naše družbe, sklican za 27. oktobra 1921, se preloži na

10. novembra 1921

ob 11. uri v prostorih centrale Jadranske banke v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7/II., z istim dnevnim redom.

Event. nove prijave za subskripcijo delnic sprejema še do **5. novembra t. l.** vodstvo družbe v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7/II. soba št. 44.

Ljubljana, dne 24. oktobra 1921.

Jadranska banka.
Ljubljanska kreditna banka.
Slovenska eskomptna banka.
Kreditni zavod za trgovino i industrijo.

Edna nova banka v Dolnji Lendavi

išče edno

gospodično -- tipkarico,

ki razume madžarsčino, prekmurščino in po mogočnosti nemški. Službo lejko nastopi z 1. decembrom 1921. Pláča po dogovori. Pismene ponüdbe naj se pošlejo na g. Božidar Severa v D. Lendavi.

Ista banka išče tüdi **ednoga mlá-doga sluga**. Zglási se naj tüdi pri g. Božidari Sever v Dolnji Lendavi.

Prekmurski Glasnik naj ne manjka v nobeni hiši v Prekmurju.

FINI TERPETINSKI

krem za elegantni svet. Dobi se po vsédi!

Izdeluje: „SLAVIA“ fabrika kemični izdelkov d. d., Zagreb, Ilica 213.

Šteinkol in drva

se dobijo pri

! Czipoth Viktori !
trgovina z lesom,
drvam in premogom,
Murska Sobota.

Leder, kože in poplati.

Küpujem vsefelé kože, tüdi vzemem v delo vsefelé sirove kože, štere se izdelüjejo v fabriki I. Sinigoj, prvléj Steijer v Ljutomeri. V zálogi mam vsefelé ledra, poplate in tüdi vse šusterske potrebščine. Poglednite v zálogo.

ALBIN SAGADIN

trgovina z ledrom

v BELTINCI, (Prekmurje).

Naročili ste si že
naš domáči list

PREKMURSKI GLASNIK

Naročnina na celo
leto 80 K, na pol 40 K

TRÜGE

(škrinje) za mrtve v vsákoj velikosti in vse mrtvaške potrebščine se dobijo pri

ALBIN SAGADINI

v Beltinci.